

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Intentio & Ordo explicatur. Cap. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

STEPHANI THEVPOLI,
 BENEDICTI F. PATRITII VENETI,
 ACADEMICARVM
 Contemplationum,
 LIBER VII.

DE NATVRA, AC DE PRINCIPIIS RE-
 rum natura constantium.

Intentio, & ordo explicatur.

CAP. I.

HACTENVS, duce Platone, præcipuos lustrauimus totius vniuersi gradus: & naturæ ordinem sequuti, exorſi ab vno ſupra ea, quæ ſunt, collocato; ad mentem, caput entis, Solemque intelligibilem deſcendimus: mox ideas, quæ verè ſunt, intuiti, ad animam deuenimus, potioresque eius participationes; nempe ad eam mundi, ſphærarum, & Dæmonum. Quapropter rationi videbitur fortè conſentaneum, vt modò de homine loqui debeamus; qui naturæ ordine, ex Platonis ſententia, Dæmonum generi ſubordinatur.

Verùm,

Verùm, quia homo inter ea numeratur, quæ in naturæ manibus collocantur; verè ortui subiiciuntur; & ex corpore constant penitus mortali, naturali quæ generationi propriè obnoxio: necessarium esse duxi, priùs de natura, de quæ principiis corporum natura constantium loqui; vt explicatis corporei hominis vndique principiis, cumulatius de eo, eius quæ conditionibus verba facerem. Versati hæcenus sumus in luce, & lumine; versabimur modò in natura, quæ vmbra quædam est; vt mox in materiæ tenebras descédamus: quæ nedum verè non esse dicitur; immò neque etiam id valet assequi, vt fiat. Et iure quidem à luce in tenebras progredimur, cum solùm per lucem nobis datum sit, vt tenebras modo aliquo intueamur. Nec mirari quispiam debet, si tam longè à vulgi sententia, communi quæ loquendi modo recedimus: cupimus enim, non sensu, sed ratione, & mète philosophari. Censent vulgares homines, nil esse supra corpus; & propterea solam materiam, & corpora verè esse dicunt: qua de re carpuntur à Peripateticis, qui supra materiam, & corpora, formas, animas, cœlestes quæ mentes reperiri affirmant. At ipsi quoque arguendi esse videntur; quatenus corporea, quæ re vera non sunt, ipsi absolutè esse affirmat: Nam apud Aristotelem ens multipliciter accipitur. Nonnunquam vsurpatur in sua magna latitudine; & sic absolutè vnum quod quæ nomine entis denotatur. Non-

nunquam accipitur, vt contradistinguitur à primo rerum principio: in qua significatione Deus dicitur principium entis; mundus verò corporeus, ens nuncupatur: Ideo Aristoteles in 8. Physicorum 52. dixit manere ens ipsum, hoc est, corporeum mundum in seipso, & in eodem; principio enim manente, necesse est omne manere continuum cum principio. Deum accipitur ens pro composito mortali; cuius entis materia, & forma, dicuntur principia: in qua significatione Aristoteles est vsus nomine entis in primo Physicorum 69. inquit: Vt æs ad statuam, ita materia rerum naturalium se habet ad id, quod est: In eadem quoque significatione censeo Aristotelem eodem nomine fuisse vsum in 2. Physic. cont. 1. dum dixit: Eorum, quæ sunt, quædam esse natura, quædam propter alias causas; & propterea in eo loco, non cælum, sed sola mortalia, inter ea, quæ natura constant, dinumerauit. Plato intimius considerans conditiones rerum; quoniam corporea esse umbras in fluxu collocatas optime nouit; propriè verò, & absolutè esse, denotat quid verum, quid permanens, & constans: propterea in latitudine mentis considerauit esse, in corporibus umbram, & fluxum eius. Nam quemadmodum, qui solo corporis oculo utitur, sola ea esse cæsent, quæ eo vsurpantur; qualia sunt corpora: ita qui solo utuntur oculo mentis; quo vsi præsertim sunt ter maximus Mercurius, Pythagoras, & Plato; sola ea, quæ
menti

menti respondent, verè esse cognoscunt. Et quamuis lis inter Aristotelem, & Platonem in solis verbis videatur posita; attamen ea ex rebus ducit originem: Plato enim cum nouerit ideas, rectè nouit veras, & proprias rerum formas; quas absolutè esse asseruit, easque ab umbris valuit distinguere: Aristoteles, cum ideas non posuerit, umbras à veris rebus non secreuit; sed umbras pro rebus amplexus est. Sunt itaque corporea, umbræ rerum. Neque propterea omnia corpora æquè fieri, & non esse putandum est. Nam Cœlum, quia non tot variationibus subiicitur, sed solum mouetur in orbem; quamuis ratione motus, & dependentiæ per motum, dicatur fieri; attamen ob constantiam essentiæ eius, & permanentionem, modo aliquo etiam dicitur esse: adeò, vt in parte sit simile animæ; quæ ratione actionis, & motus, dicitur fieri; ratione verò essentiæ, dicitur esse.

De Natura.

CAP. II.

Vm debeamus in umbra corporum versari: quoniam eorum umbra, luminirationum, & luci idearum respondens, est natura, vel naturæ vestigiū; iure primò de ea differendum occurrit. Conspicuum est, varias esse nominis naturæ significationes: usurpatur enim frequenter id nomen pro quavis rerum essentia; nonnun-